

Prof. Dr. Nejat Sabuncu: Yaşamı ve nöropatoloji alanındaki çalışmaları

(5.8.1932 Şebinkarahisar, Giresun- 4.4.1991 Bornova, İzmir)

Professor Nejat Sabuncu: His life and contributions in the field of neuropathology

H. Uğur Pabuççuoğlu

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı, İnciraltı-İzmir

Özet

Prof. Dr. Nejat Sabuncu, Türkiye'de nöropatoloji'nin öncülerinden olan, çok değerli bir bilim adamıdır. Bu makalede kendisinin yaşamı ve nöropatoloji alanındaki katkıları gözden geçirilmektedir.

Summary

Professor Nejat Sabuncu is a honorable scientist who is one of the innovators of neuropathology in Turkey. This article deals with his life and his contributions to the field of neuropathology.

Yaşam öyküsü

Türk patolojisinin çok değerli bilim adamlarından Prof. Dr. Nejat Sabuncu 5.8.1932'de Şebinkarahisarda doğmuş, 1949 yılında İstanbul Kabataş Erkek Lisesi'ni, 6.10.1955'de İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni bitirmiştir. Kendisi 1957 yılına değin Sağlık Bakanlığı'nda çalışmış, 1957-1958 yıllarındaki Yedek Subaylık görevinden sonra, 1960 yılına dek Çarşamba hükümet tabipliği yaparak zorunlu hizmetini tamamlamıştır. 1960-1964 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi, Patolojik Anatomi Enstitüsü'nde patoloji uzmanlık eğitimi görmüştür.

1964-1965 yıllarında Batı Almanya'nın Lüdenscheid kentinde Staedisches Krankenhaus'da patolojik asistan olarak çalışmıştır.

Bu tarihten başlayarak 1972 yılına dek Göttingen Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji Kliniklerinin Nöropatoloji bölümünde patolojik asistan olarak görevine devam etmiştir.

1971'de Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde doçentlik sınavını vermiş ve sonrasında Türkiye'ye dönerek 17.6. 1972'de Prof. Dr. M. Yavuz Aksu başkanlığındaki Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji Kürsüsüne doçent olarak atanmıştır. Kendisi, 4. 2. 1977'de aynı kürsüde profesörlüğe yükselmiştir. Yaklaşık 20 yıl kadar bir süreyle Ege Üniversitesi, Tıp Fakültesi Patoloji Anabilim Dalında öğrenci ve asistan eğitimini yürütmesi yanı sıra, nöropatoloji dalında eğitim ve araştırma çalışmalarını sürdürmüş, ayrıca Adli Tıp alanında patolojik olarak görev yapmıştır.

Prof. Dr. Nejat Sabuncu erken bir yaşta ve henüz verimli olabilecek bir çağda iken 4 Nisan 1991'de Bornova'da yaşamını yitirmiştir. Evli olan Prof. Dr. Nejat Sabuncu'nun iki oğlu bulunmaktadır (1-3)

Prof.Dr. Nejat Sabuncu, ülkemizde nöropatoloji alanında yetişmiş az sayıdaki seçkin bilim adamlarından birisidir. Nöropatoloji eğitimini o zamanki adıyla Batı Almanya'da tamamlamış, 1972'de yeniden Türkiye'de çalışmaya başlayarak, yine henüz verimli çağında yitirdiğimiz, Türkiye'nin Nöropatoloji alanındaki önemli değerlerinden bir diğeri olan çağdaşı ve arkadaşı Prof. Dr. Behsan Önel (1934-1995) ile birlikte nöropatolojideki öncülüğünü sürdürmüştür (4).

Prof. Dr. Nejat Sabuncu'nun çalışmaları arasında, Parkinson hastalığının nöropatolojisi, serebral dolaşım bozukluklarının patogenezi, senil demansta beyin bulguları, beslenme bozukluğunun beyin gelişimi üzerindeki etkisi, glial tümörlerin biyolojisi gibi konular ağırlıktadır.

Doçentlik tezi "Arteriosklerozun ateromatöz ve fibröz türlerinin beyin enfarktüsünün patogenezindeki rolü" (Ege Üniversitesi, Bornova 1971) ve profesörlük takdim tezi ise "senil demans konusunda kantitatif morfolojik bir çalışma" başlıklarını taşımaktadır.

Prof. Dr. Nejat Sabuncu'nun, nöropatoloji konusunda, bir çoğu Almanca olmak üzere, uluslararası dergilerde yayınlanmış ve uluslararası toplantılarda sunulmuş çok sayıda çalışması vardır. Özellikle, 1960'lı yılların sonlarından itibaren kantitatif çalışmalara ağırlık vermiş ve 1972'de Türkiye'ye döndükten sonra da mikrospektrofotometre (mikroskop spektrofotometre) ile DNA ölçümü yönteminin patolojide kullanımına öncülük etmiştir (3).

Prof. Dr. Nejat Sabuncu, çok iyi derecede patolojik-anatomi bilgisi olması yanı sıra, alçakgönüllü, duyarlı, kültürlü ve son derece aydın bir insan olarak örnek alınacak özelliklere sahipti. Böyle bir bilim insanını erken kaybetmemiz Türk patoloji dünyası için, gerçekten büyük bir kayıp olmuştur. Asistanlarından Prof. Dr. M. Şerefettin Canda, 1992 yılında yayınladığı Temel Patoloji IV: Nöropatoloji adlı kitabını, Prof. Dr. Nejat Sabuncu'nun anısına adanmıştır (6). Ayrıca, Türkiye Ekopatoloji Dergisi'nin 2004'de 10. yılı onuruna çıkarılan özel sayısı da Prof. Dr. Nejat Sabuncu adına özgülenmiş ve kapağına resmi konulmuştur (7). Kendisi gibi Türk patolojisine emek vermiş öncü ve seçkin bilim adamlarının unutulmaması, yaşam ve yapıtlarının bilinmesi genç kuşaklara ışık tutacak ve onları yüreklendirecektir.

Prof. Dr. Nejat Sabuncu'nun bilimsel çalışmaları (1-3, 5)

Makaleler

1. **Sabuncu N.** Quantitative Histologie der Alterspsychosen. Verhandlungen der Deutschen Gessellschaft für Path 1968; 52: 250. (Yaşlılık psikozlarının kantitatif histolojisi)
2. **Sabuncu N.** Das Knochenmark Buchbesprechung. Niedersaechsisches Aerzteblatt 1968; 1. (Kemik iliği notları. Aşağı Saksonya Tıp Dergisi 1968; 1).
3. **Sabuncu N.** Quantitative Untersuchungen am Menschlichen Pallidum. Faelle ohne extrapyramidale Bewegungstörungen. Dtsch Z Nervenheilk 1969; 195: 57. (İnsan pallidumunun kantitatif incelenmesi. Ekstrapiramidal devinim bozuklukları olmayan olgular)
4. **Sabuncu N.** Quantitative Untersuchungen unnmenschlichen Pallidum. Zbl ges Neurol Psychiat 1968; 192: 124. (İnsan dışındaki dokularda pallidumun kantitatif incelenmesi)
5. **Sabuncu N.** Quantitative Untersuchungen am Pallidum beim Parkinson syndrom. Dtsch Z Nervenheilk 1969; 196: 40. (Parkinson sendromunda pallidumun kantitatif incelenmesi)
6. **Sabuncu N,** Voles E, Gressner P, Prill A , Harms U. Pathologisch-anatomische befunde und Haemodynamische Grundlagen bei Anwendung des Vena Subclavia cava-Katheters. Dtsch Z Nervenheilk 1969; 196: 266. (Vena subklavia cava kateteri kullanımında patolojik-anatomik bulgular ve alta yatan hemodinamik nedenler)
7. Volles E, Gressner P, Dahlmann W, Prill A, **Sabuncu N.** Der Vena-subclavia-Katheter. Dtsch. Medizinische Wochenschrift 1969; 94: 1.
8. Jeddicke H, **Sabuncu N.** Ein Fall von generalisierter Scopulariopsosis beim Hund. Die kleintier praxis 1969; 14: 190. (Köpekte jeneralize Scopulariopsosis olgusu)
9. Voles Von E, Gressner P, Prill A, **Sabuncu N.** Klinische Erfahrungen mit dem Vena-subclavia-katheter. Zbl Neurochir 1970; 31: 95. (Vena subklavia kateteri konusunda klinik incelemeler)
10. Becker PE, **Sabuncu N,** Hopf HC. Dominant erblicher typ von "cerebellar Ataxie". Z Neurol 1971; 199: 116. (Serebellar ataksinin otozomal dominant türü)
11. **Sabuncu N:** Die rolle der senilen intimafibrose in der pathogenese der cerebralen kreislaufstörungen. Zbl. Ges. Neurol Psychiat 1972; 205: 181. (Serebral dolaşım bozukluklarının patogenezinde senil intima fibrozunun rolü)
12. **Sabuncu N.** Probleme der klassifikation und pathogenese der arteriosklerotischen Hirnschaeden. Jannsen Symposien, Gerontopsychiatrie 1971; 1: 86. (Arteriosklerotik beyin hasarının sınıflandırılması ve patogenezindeki sorunlar)

13. **Sabuncu N**, Probleme de quantifizierung neuropathologischer befunde. Janssen Symposien 9, Gerontopsychiatrie 1972; 2: 36-41. (Nöropatolojik bulguların kantifikasyonunda problemler)
14. Argyrakis A, **Sabuncu N**. Vincristin-Encephelomyelopathie beim Menschen; Fallbericht, Zbl Ges Neurol Psychiat 1973; 208: 127. (İnsanlarda vincristin ensefalomiyelopatisi – olgu sunumu)
15. **Sabuncu N**. Glial tümörlerin biyolojik karakterleri, “grade”lendirilmesi. Patoloji Bülteni 1974; 1: 347-350.
16. Krauss S, **Sabuncu N**. Klinichmorphologische vergleichsuntersuchungen bei zerebralen alterskrankheiten. akt. Geront 1974; 4: 463-469. (Yaşlılıktaki serebral hastalıklarda kıyaslamalı kliniko-morfolojik inceleme)
17. Hopf HC, Althaus HH, **Sabuncu N**. “Typ Heidenhain” der subakuten spongiösen encephalopathie (SSE) Creutzfeldt-Jakob. Z Neurol 1974; 206: 149-156. (Heidenhain tipi Creutzfeldt-Jakob subakut spongiotik ensefalopatisi –SSE)
18. Kot B, Fadiloğlu Ş, Kumral K, Aksu Y, Tekişalp E, **Sabuncu N**. Periarteritis nodosa’da sinir sistemi tutuluşu. Klinikopatolojik takdim. Nöroloji 1975; 6: 21-28.
19. **Sabuncu N**. Senil demans konusunda kantitatif morfolojik bir çalışma. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi 1976; 15(5): 3.
20. Bilgin S, Bayol Ü, **Sabuncu N**, Tunçbay T, Bilkay Ö, Bilkay BÇ. Karsinomatöz nöromiyopatilerde periferik sinir değişiklikleri. Ege Nörolojik Bilimler Dergisi 1984; 1(1): 23-28.
21. Öner K, Övül İ, Seylan R, **Sabuncu N**. Metastatik serebellar sarkom. Ege Nörolojik Bilimler Dergisi, 1 (2): 56-60, 1984.
22. Oktar N, Mutluer S, **Sabuncu N**. Çocuklarda primer serebral nöroblastom. Ege Nörolojik Bilimler Dergisi 1985; 2: 49-52.
23. Övül İ, Öner K, Eti M, Çolak F, Tunçbay E, **Sabuncu N**. Metastatic tumors of the spine and spinal extradural space: A study based on 52 histologically verified cases. Ege Nörolojik Bilimler Dergisi 1988; 5(2): 102-105.
24. **Sabuncu N**, Demirtaş E. İntrakranial astrositomlar. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi 1988; 27(4): 1177-1184.
25. Oktar N, Binatlı Ö, Övül İ, Tunçbay E, **Sabuncu N**. İntraserebellar schwannoma. Olgu sunumu. Türk Nöroloji Dergisi 1989; 1: 82-85.

Bildiriler

1. **Sabuncu N**. Röntgenspaetschaeden im Gerih. Jahrestagung Niedersaechsischer Roentgenologen, Göttingen, nisan 1966. (Beyinde röntgene bağlı geç hasarlanma. Aşağı Saksonya Radyoloji Toplantısı, Göttingen nisan 1966].
2. **Sabuncu N**, Kenneweg B. Ein fall von traumatischen Parkinsonismus. Deutsch-Schweizerische Neuro-pathologentagung, Gstaad, Mart, 1972. (Travmatik Parkinsonizmli bir Olgu. Alman-İsviçre Nöropatoloji Günleri, Gstaad (İsviçre), 1972).
3. Orthner H, **Sabuncu N**, Tolppanen HF. Maschinelle Zaehrung der pigmentierten neurone in der substantia nigra beim Parkinson syndrom im Vergeich zur Norm. Deutsch-Schweizerische Neuro-pathologentagung. Gstaad, 1972. (Parkinson sendromlu hastaların substantia nigralarındaki pigmente nöronların normale karşılaştırılarak sayılması - Alman-İsviçre Nöropatoloji Günleri, Gstaad (İsviçre),1972).
4. Argyrakis A, **Sabuncu N**. Vincristine-Enzephalmi-yelopathie. 17. Jahrestagung Deutscher Neuro-pathologen und Neuroanatomen, Freiburg, Eylül, 1972. (Vinkristin ensefalomiyelopatisi. 17. yıllık Alman nöropatolog ve nöroanatomistleri toplantısı- Freiburg, Eylül, 1972).
5. **Sabuncu N**, Canda T, Erlaçın S. Befunde an der Gehirnen unterernaehrter Kinder. 18. Tagung der Vereinigung Deutscher Neuro-pathologen und Neuroanatomene. V. (BRD) Scandinavian Neuro-pathological Society, 23-26 Eylül, Hamburg, 1973. (Beslenme yetersizliği gösteren çocukların beyinlerindeki bulgular- 18. yıllık Alman nöropatolog ve nöroanatomistlerinin toplantısı ve V. İskandinav Nöropatoloji toplantısı).

6. Ülkü A, İdman F, **Sabuncu N**, Çoruh G. Çocukluk yaşlarında mukopolisakkaridozlar. XI. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi, 8-11 Ekim 1975, İzmir.
7. Kültür S, Tangör A, Ertekin C, **Sabuncu N**. Kronik şizofrenlerde kreatinin fosfokinaz aktivitesinin incelenmesi ve elektrofizyolojik-histolojik kas değişikliklerinin araştırılması. XII. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi, 4-8 Ekim 1976, İstanbul.
8. **Sabuncu N**, Salaçin S. Trisiklik antidepresifler ve nöroleptiklerle uzun süre tedaviden sonra gelişmiş kortikal atrofi. III. Ulusal Patoloji Kongresi, Kongre Kitabı, Bornova, Bilgehan Matbaası, 1978; 495.
9. Erbakan S, Aytuluner E, **Sabuncu N**. İntrakameral verilen Candida Albicans'ın in vivo histopatolojik incelenmesi. XII. Ulus Türk Oft Kong, 1977, İstanbul: Tekin Basımevi, 1980; 247.
10. Erbakan S, Erbakan G, Ertan S, **Sabuncu N**. İntravitreal kortikosteroidin etkilerinin elektrofizyolojik ve histopatolojik olarak deneysel in vivo incelenmesi. XII. Ulus Türk Oft Kong 1977, İstanbul: Tekin Basımevi, 1980; 247.
11. Erbakan S, Erbakan G, Ertan S, **Sabuncu N**. İntrakameral kortikosteroidin etkisinin elektrofizyolojik ve histopatolojik olarak in vivo incelenmesi. XII. Türk Oft Kong 1977, İstanbul: Tekin Basımevi, 1980; 255.
12. İdman F, Ülkü A, **Sabuncu N**. Subakut sklerozan panensefalit olgularında elektromiyografi ve sural sinir biyopsilerinin. XVIII. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi, 6-10 Eylül, 1981, İstanbul.
13. Zorlu Y, Ertekin C, **Sabuncu N**. Hipoparatiroidide polinöropati. XIX. Nörolojik Bilimler ve Psikiyatri Kongresi, 8-11 Ekim, 1983, Ankara.
14. Oktar N, Mutluer S, **Sabuncu N**. Primer serebral nöroblastom. XIX. Nörolojik Bilimler ve Psikiyatri Kongresi, 8-11 Ekim, 1983, Ankara.
15. Öner K, Övül İ, Seylan R, **Sabuncu N**. Metastatik serebellar sarkom. XIX. Nörolojik Bilimler ve Psikiyatri Kongresi, 8-11 Ekim, 1983, Ankara.
16. Öner K, Övül İ, Seylan R, Eti N, Özdamar N, Tunçbay E, **Sabuncu N**. Klinik ve radyolojik olarak intrakranial kitle izlenimi veren ensefalitler. XIX. Nörolojik Bilimler ve Psikiyatri Kongresi, 8-11 Ekim, 1983, Ankara.
17. Tutan A, Elar Z, Moral AR, **Sabuncu N**, Çetinkurşun S. The potentive effect of etomidate in cerebral hypoxia. VIII. World Congress of Anaesthesiologist's. 22-27 January, 1984.
18. Demirtaş E, **Sabuncu N**, Güçlü A, Mutluer S. Tavşan beyin dokusunda tüberkül gelişiminin kinetiği. VI. Ulusal Patoloji Kongresi (28-30 Mayıs 1984, İzmir), Kongre kitabı, İzmir; Bilgehan Basımevi, 1985; 399.
19. Demirtaş E, **Sabuncu N**. Astrositomlarda lenfosit infiltrasyonunun prognostik önemi. VIII. Ulusal Patoloji Kongresi (21-24 Kasım 1988, Ankara). Kongre Kitabı, Cilt I, Ankara; Üniversitesi Basımevi, 1989; 645-49.

Kaynaklar

1. Türk Patoloji Cemiyeti. Patologlar Albümü, Mayıs 1978.
2. Canda MŞ. Prof. Dr. Nejat Sabuncu. Nörol Bil Derg 1991; (8): 1-2.
3. Canda MŞ. Türkiye'de patoloji bilimine hizmeti geçenler: Prof. Dr. Nejat Sabuncu, Yaşamı ve bilimsel çalışmaları. Tr Ekopatol Derg 1997; 3 (1-2): 58-61.
4. Canda MŞ. Prof. Dr. Behsan Önel. Yaşamı ve bilimsel çalışmaları. Tr Ekopatol Derg 1996; 2 (1-2): 45-50.
5. Ersöz C, Zorludemir S, Varinli S. Türk Patoloji Yayınları İndeksi (1970-1991). Adana: Kemal Matbaası. 1991; 197-245.
6. Canda MŞ. Temel Patoloji IV: Nöropatoloji. E.Ü. Yayını No: 142, Bornova: E.Ü. Basımevi. 1992; III-V.
7. Canda MŞ (Editör). Türkiye Ekopatoloji Dergisi –Nöropatoloji ve Prof. Dr. Nejat Sabuncu Özel Sayısı. 2004; 10 (1-2): 1-94.

Yazışma adresi:

Prof. Dr. H. Uğur Pabuccuoğlu
Dokuz Eylül Üniv. Tıp Fak. Patoloji Anabilim Dalı
İnciraltı-İzmir
Tel : 0232-412 34 05
